

EDDELŐ MAGYAROK

Feltesz szerkesztő

Zágoni Dezső

Független politikai naplaj, megjelenik minden reggel.
Szerkeszt. órák: du. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 330.

Ara 1 lej

II. évfolyam 217 sz.

Vasárnap

1933 Augusztus 6

4

A nagyhatalmak nem nézik szótlanul Németország Ausztria elleni attackját és

Erélyes lépésre készülnek Németország ellen

Leleplezték az osztrák náci földalatti központját. -- Könyv készül a horogkeresztesek terrorcselekményeiről. -- Bécsben ismét számos horogkeresztet tartóztattak le. --
Hamarosan kézrekerül Hitler egész ausztriai vezérkara

Az angol sajtó éles hangon ír

Ujból és ujból Ausztria kerül a világ érdeklődésének homlokterébe. A németek kitartó propagandája egyre tart és külföldi feszülten figyeli ezt az egyenoldali harcot. A nagyhatalmak azonban nem nézik szótlanul Ausztria elnyelését és habár állnak a nyílt demarsztól, mégis erélyes akcióra készülnek. Több nagyhatalom a német magatartásban a versaillesi szerződések megsértését látja és a franciák már háborus hangokat pengetnek. Sok jó nem néz ki ebből az ügyből.

Leleplezték az osztrák náci titkos központját

Bécs, augusztus 4.

A nemzeti szocialista mozgalom újabb redésével kapcsolatban a rendőség nagyaránya akciót indított a horogkeresztesek ellen. Bécsben számos horogkeresztet tartóztattak le. Waechter ügyvéd és Schneider fogorvos ismert letartóztatása is a nemzeti szocialista propagandával van kapcsolatban.

A rendőség egyébként ma már ismeri a horogkeresztesek földalatti szervezetét. Si került ugyanis letartóztatni a felsőausztriai Grieskirchen kerületben, Passau határállomás közelében a nemzeti szocialisták két fu tárját. A letartóztatott embereket megmozdították és rendkívül fontos iratokat koboztak el tőlük. Ezekből az iratokból kitűnik, hogy a horogkeresztesek akmamunkát Felső-Ausztriából irányították. Itt volt a horogkeresztesek vezérkarának székhelye és buvóhelye. Az osztrák hatóságok remélik, hogy a került be került adatok alapján hamarosan letartóztatják az egész Hitlerista vezérkart.

BARNA KÖNYV KESZÜL A NACIK TERRORCSELEKMÉNYEIRŐL

Bécs, augusztus 4.

Az osztrák kormány a nemzeti szocialisták elleni védekezés céljából egy ugynevezett Barna Könyvet ad ki, amelyben részletezi a nemzeti szocialisták terrorcselekményeit és leleplezi annak indokait.

A Barna Könyv nyomtatásban van. Az okmánytár csakis olyan tényeket tartalmaz, amelyek hivatalos nyomozásokra és megállapításokra támaszkodnak. Napról-napra azonban új jelentések és okmányok érkeznek, amelyek a kikutatott összefüggéseket és tényeket megvilágítják és a nyomtatásban megjelenő okmánytárba még befoglalhatók lesznek. Hangsúlyozni kell, hogy a terrorcselekményeknek nemzeti szocialisták részéről történt elkövetését hivatalos nyomozások, a letartóztatottak vallomásai, valamint kézrekerült okmányokból kétségen kizáróan bizonyítják. Ebből a bizonyítási anyagból kitűnik, hogy az ausztriai nemzeti szocialistáknak tervszerű, német brodalmi tényezők se-

gítségével is keresztülvitt akciójáról van szó.

KÖZÖS AKCIÓT TERVEZ NE-METORSZÁG ELLEN A NAROM NAGYHATALOM

London, augusztus 4.

Diplomáciai körökben mindinkább erő-

Az angol sajtó Németország ellen fordult

Az angol sajtó elhamarkodottan látja a francia sajtónak azt az értesülést, hogy párizsi és londoni kormány diplomáciai tárgyalásokat kezdett volna Németország ügyében s az angol sajtó szerint a feszültség koránsem akkora, mint azt a francia lapok feltünteték. Anglia felfogása nem a gyors elhatározás útján és demarsztól — a mint azt a francia sajtó tudni vél — egyelőre szó sincs.

Megkezdődött a Skoda-per

Bukarest, aug. 4.

Pénteken reggel kezdte meg a hadbíró-ság Mihaescu ezredes elnöklte alatt a Skoda-ügy tárgyalását a Malmaison kaszárnyában. Az érdeklődés a tárgyalás iránt meg lehetősen csekély volt és a közönség sorában inkább nők foglaltak helyett.

Az elnök megnyitja a tárgyalást és elrendeli, hogy vezessék elő Seletzky Brunnó

vádloitat. Seletzky aktatáskát is hoz magával, mintegy 50—60 oldalra terjedő gépírá-sos jegyzeteket, amelyeken védelmét készítette elő. Seletzky különben igen elegáns és a több hónapos vizsgálati fogság hatása nem látszik meg rajta.

A tárgyalás előreláthatólag egy (vagy két) hetet vesz igénybe.

Szenzációs vallomás a grivitei per tárgyalásán

A sziguranca közgei furakodtak a munkások közé és ők lőttek

Bukarest, auguszt. 4.

A grivitei per tegnapi tárgyalásán a mentőtanuk kihallgatására került a sor. A Pintilie, a jassi munkásszindikátus elnöke elmondja tanuvallomásában, hogy a munkás mozgalmaknak kizárólag gazdasági rugói voltak. A nagy nyomorúság és a pihenés teljes hiánya robbantották ki az eseményeket. Amel Buzatou és Doncea vádlottak ké-

sztettek ugyan elő, de nem moszkvai utasításra, hanem kizárólag annak az elégedetlenségnek a következtében, ami a mielyeknek munkásai közt uralkodott.

Doncea vádlott kijelenti, hogy a sztrájk éjszakáján

a sziguranca közgei befurakodtak a munkásság közé és ők lőttek le a munkásokat is.

Ed. level

A besüppedt sir

Nem igaz az, hogy van olyan ember, amelyik egész életében csak nevetett, vig volt boldog volt. En legalább is nem hiszek benne. Olyan a nevetés az emberi arcon, mint a festék, vagy a puder: lekopik. A pudert a szél fújja le az arcról. A nevetést a magányosság. Ahogy ma reggel és meggyőződtém róla.

Ugy ismerte mindenki Nagy Istvánt (így hívom, nehogy megharagudjon az, akitől ez a történet szól), mint a vármegye legmókásabb, legboldogabb emberét. Kacagni látták, amikor a jég elverte a vetést. Amikor más embert a gazdasági krízis szótalanná tett Nagy István barátom váltig ezt mondogatta:

— Fel a fejfel fiúk, hiszen ugysem segíthetünk mi ezen a rossz világon azzal, hogy lelógó orral járunk, kelünk.

Mi tagadás, jól esett bizony mindenkinek Nagy István vigasztalása. Sok szomorú ember kereste a társaságát s bizony sok, meg is vigasztalódott. Nagy Istvánnak mindenkihez volt egy jó szava, egy simogató, meleg, sokszor tréfás, de mindig vigasztaló hangja.

Meg is rökönyödtek az ismerősök, de különösen Nagy István közvetlen barátai, amikor azt hallották, hogy meghalt a felesége.

— No mi lesz most a nevető ember jókedvével? — tették fel egymásnak a kérdést. Ki vigasztal most bennünket? (Mert önzők voltak és maradnak örökké az emberek).

De mennyire elcsodálkoztak Nagy Istvánon, amikor épp olyan derült arccal fogadta a részvétlátogatókat, mintha gratulációkat fogadna. Csak az arcüre volt talán egy árnyalattal halványabb. Különben a szem is csillogott, a kedve is a régi.

— Vas ember — mondták egymásnak az ismerősök, barátok, amikor eljöttek tőle. „Mindent elbir Nagy István” — Szólóigévé vált.

Pedig, hogy ez a jókedv, ez a derű, ez a bizakodó szívárvány-hangulat mennyire csak erőltetés volt, azt ma reggel tudtam meg.

Évek multak azóta, hogy Nagy István barátom felesége meghalt és bizony nagy a város, ahová eltemette az asszonyt, ki tudta azt, hogy Nagy István jár-e a temetőben vagy sem.

— Mi lett? — kértem.

— Semmi — feleli barátom, — csak kicsit kinn voltam a feleségem sírjánál.

Aztán szép csendesen mesélni kezdett. Elmondta, hogy amióta meghalt, még nem volt kinn a temetőben.

— Minek az? — Gondoltam magamban — mondta Nagy István — hiszen kár a sebet feltépni, ha nem muszáj.

Elmondta aztán, hogy egy darabig csak ment ez az állapot, birta. Nevetett. Jókedvű volt, mert azt hitte így a jobb, így feledni tud...

— Meg az emberek — szólt hozzám Nagy István. Ne lássanak engem szomorúkodni. Engem, aki csupa nevetés voltam.

De nem bírta tovább a magányt. Reggel-nél tovább már nem bírta. Kiment a temetőbe. Oda, ahova jó egy pár évvel ezelőtt a feleségét eltemette.

— Ott álltam — mondta Nagy István — egy besüppedt sir előtt. Se virág, se domborulat. Csak egy megdőlt kereszt. Rajta a feleségem neve.

És felzokogott. Nagy István sirt fel, akit én mindig nevetni láttam.

Hát azóta ne mondja nekem senki, hogy az ember az, akit az arca mutat. Az ember más. Nem olyan, mint kívülről. Az embernek talán csak azért is van arca, hogy elta-
karja vele az érzéseit, a lelkét.

Lehet. Kitudja?

Ki hát a bűnös?

Négyszázezerlejhelyett négymilliót küldött tévedésből egyik pénzügyigazgatóság a másiknak

A pénztáros évek mulva bevallotta tévedését, letartóztatták, amikor kiderült, hogy a többletpénzt letétbe helyezték a Banca Nationalánál

Bukarest, augusztus 4.

Mintegy félérvel ezelőtt a sorocai pénzügyigazgatóság pénztárában 3 millió 600 ezer lejyes hiányt fedeztek fel. Megindult a vizsgálat, amelynek során az őrizetbe vett Dumitru Timca pénztáros elmondotta, hogy a hiány még 1927-ből red, mikor ő egy pénzlevélben 400 ezer lej helyett 4 milliót küldött el egy másik pénzügyigazgatósághoz — de nem tudja, melyikhez. Pár nap mulva felfedezte a hiányt, de félt azt nyilvánosságra hozni, különben is azt remélte, hogy az illető pénzügyigazgatóság visszatéríti az összeget.

Az évek azonban teltek, míg végül a hi-

ányt felfedezték és a pénztárost letartóztatták.

Most azután a pénztáros hat évi váramozása, majd hat hónapi börtönben ülése után szenzációs fordulatot vett az ügy. Jelentkezett ugyanis egy Neguleanu nevű pénzügyi kontrollor, aki igazolta, hogy a baltii pénzügyigazgatóság hat és fél évvel ezelőtt valóban négymillió lej kapott 400.000 lej helyett a sorocai pénzügyigazgatóságtól. A baltii pénzügyigazgatóság a tekintélyes összeget azonban nem küldte vissza, sőt nem is értesítette a feladót a tévedésről. Hanem a 3 millió 600.000 lej minden szó nélkül — letétbe helyezte a Banca Nationalánál.

Utonállók az almási országúton

Egy bánffyhungyadi vásároستól minden pénzét elvették

Kolozsvár, augusztus 4.

Rosca Gheorghe, Mesteacan községbeli gazdálkodó 14 éves fiával este tíz óra tájban a bánffyhungyadi vásárról hazafelé tartott az almási országúton. Hirtelen három ismeretlen termett előtte és furkósbottokkal

össze-vissza verték, majd a nála levő jelentékeny pénzösszeget elrabolták. Rosca fia a támadás láttán berohant Bánffyhungyadra és a rendőrség segítségét kérte. Mire azonban visszatértek, a támadóknak nyoma veszett.

Finom kis család

Agyonverette bátyját

Nagyszeben mellett egy leány a béresükkel, akivel viszonya volt

Nagyszeben, aug. 4.

Barbu Dumitru, Jina községbeli gazdálkodót szolgálja, Starp Constantin fejszecsapásokkal megölte. Starpot a gyilkosságra az áldozat huga készítette, aki viszonyt folyta-

tott a szolgálával, amit viszont Barbu nem jó szemmel nézet. Ugy a gyilkos Starpot, mint az áldozat elvetemült hugát letartóztatták és átadták a nagyszebeni ügyészségnek.

Engedékenyebbek már a szerbek

Ágoston Sándor lett a jugoszláviai reformátusok első püspöke

Bácsfeketehegy, aug. 4.

A jugoszláviai reformátusok megválasztották első püspöküket és országos egyházi gondnokukat. A püspöki székhely Ágoston

Sándor főesperes, bácsfeketehegy-i lelkész került, gondnokká pedig dr. Kurz Henrik ügyvédet választották meg.

Mindennek a Cír az oka?

700 munkását bocsájtja el a Mundus faérmelő rt

Temesvár, auguszt. 4.

A borlóörményesi Mundus fakitermelő rt. augusztus elsején hétszáz munkásnak felmondott. A felmondás oka az, hogy a gyár eddig ak özeli Balta Serata állomásról szállította iparcikkeit, a vasuti vezérigazgatóság legutóbb azonban megtiltotta, hogy az állomás a Mundus küldeményeit felvegye. A gyár így kénytelen a küldeményeket a 11

kilométernyire fekvő Karánsebesre továbbítani, ami azonban olyan kiadástöbbletet jelent, hogy a gyár inkább leállítja az üzemét.

A munkügyi felügyelőség azonnal interveniált a minisztériumnál, ez viszont utasította a vasut vezérigazgatóságát, hogy a Mundus küldeményeit továbbra is vegyék fel Balta Seratán.

Fekete-autósok bűnügyének új fordulata

A védelem azzal vádolja a Discom soffőrjét, hogy a banditákkal együtt követte el a rablást

Kolozsvár, augusztus 4.
Megláncolva vezették fel csütörtökön Kolozsvári táblára a tordai feketeautós-bűnügy második felvonásának szereplőit: Thurzay Ferencet, Vadász Imrét és Kiss Ferencet, akik az elmúlt év szeptember 28-án egyveresen megtámadták a tordai Discom autóját és abból 200 ezer lejnyi készpénzt raboltak. Mint ismeretes Gáspár János, a banda spiritus rektora, aki annak idején Somogyival együtt kifőzte a feketeautós banda kalandjait, többször megszökött s így az ügyét külön választották büntársai ügyétől. Gáspár különben jelenleg a vakaresti fegyház lakója.

A tordai törvényszék a Discom autó kirablása miatt s azonkívül több apró betöréses lopásból kifolyólag Thurzay Ferencet 10 évi, Vadász Imrét 6 évi, Kiss Ferencet 3 évi fegyházra, Bakó Károlyt 2 évi, Benarionát pedig 1 hónapi elzárásra ítélte. — Két vádlottat: Szabó Gézát és ifjabb Kiss Ferencet felmentették. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlottak és védők azonban felelősséget jelentettek be. A felelősségi tárgyalásra hozták be láncra vevve Tordáról Thurzayt, Vadászt és Kisst, míg a többi vádlottak nem jelentkeztek a tárgyaláson.

A SOFFŐR IS CINKOSTARSA VOLT A RABLÓKNAK.

A referens bíró ügyismertetése után dr. Saragea védőügyvéd a tárgyalás elhalasztását kérte azon a címen, hogy a bizonyítás kiegészítésére van szükség.

— Már a törvényszéki tárgyalás folyamán is hangoztatta a védelem — mondotta az ügyvéd — hogy a vádlottak eseteikéért nem lehet fegyházra keresztülvitt ráta ámadásnak minősíteni. Nem lehet ennek minősíteni, mivel a Discom autó vezetője, Grünfeld Vilmos előzőleg megegyezett a banda tagjaival abban, hogy ha szívesen igyekezni fog ellenállni a támadásnak, de valójában nem fog olyant tenni, ami megakadályozhatná a terv végrehajtását. Ezért Grünfeld jókor összeget kapott az autóból tárt pénzről. Erre ak öntudományra vonatkozólag bizonyítékaink vannak. Tanúkat tudjuk igazolni állításaink valódiságát. Ezért kérjük a táblától, hogy rendelje el erre vonatkozó tanú

nyunk kihallgatását, akiknek kihallgatása

A Discom jogi képviselője kéri a bizonyítás kiegészítésének mellőzését s kijelenti, hogy a védelem állítása szemszemdedt hazugság, amelynek csak az a célja, hogy az ügy mielőbbi befejezését késleltesse.

A tábla miután az ügyész nem ellenzte a védő kérését, helyet adott a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó előterjesztésnek s a bejelentett tanúk beidézését rendelte el. A tárgyalás folytatását augusztus 31-re tűzték

ki, amikor ki fog tűnni az, hogy mennyiben felel meg a valóságnak, a védők azon érvelése, hogy Grünfeld Vilmos, a Discom alkalmazottja megegyezett volna a Thurzay-banda tagjaival.

A három vádlottat ismét összláncolták s a fiatal rablóvezérek hangos láncsörtetés mellett hagyják el a tábla épületét a nagy számban jelenlevő hozzátartozók zokogása közepette.

Felmentettek egy kommunistasággal vádolt asztalost Kolozsváron

Kolozsvár, augusztus 4.

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a kolozsvári rendőrség kommunista üzelmek gyanújával letartóztatott egy Salamon Mór nevű kolozsvári műanyagasztalost. Az érvényben levő gyorsított eljárás rendelkezései alapján a kolozsvári törvény-

szék nyári szüneti tanácsa ma vett tárgyalás alá Salamon Mór ügyét és miután nem látta beigazoltnak a vádpontokat, felmentő ítéletet hozott. Mivel az ügyész nem felelősséget, az ítélet jogerőssé vált. Salamon mint szabad ember, néhány heti elszorított börtönnel hagyta el a tárgyaló termet.

Minisztervándorlások

Mihalache Mussolinihez, Herriot Vaidához utazik

Bukarest, augusztus 4.

A fővárosi sajtó hosszú cikkekben foglalkozik Mihalache személyével és a volt belügyminiszter új politikájával. A Tempo értesülése szerint Mihalache a közeljövőben Rómába utazik, ahol a fascista államrendezést tanulmányozza és minden valószínűsége

szerint — találkozik Mussolinivel.

Herriot, volt francia miniszterelnök, aki tudvalevőleg körutat tesz Kelet-Európában, ma elindult Párisból. Bukaresti hivatalos körök még nem kaptak arról értesülést, hogy a francia politikus is meglátogatja-e

Robbanás egy pesti gyárban

Két munkáslány ijedtében kiugrott a gyár emeleti ablakából

Budapest, augusztus 4.

Tegnap este fél 7 órakor az Alfa kémiai üzem laboratóriumában, amely a Klauzál ucca 33 számú ház felémelőjén van, hatalmas robbanás történt. Szász Pál 29 éves rakétári munkás egy 50 kilós vashordó sósav tartalmát akarta áttölteni egy cementhordóba. Az áttöltési folyamat alatt a levegőben könnyen párolgó sósav robbanó gázzal töltötte meg a helyiséget és ezek a gázok eddig meg nem állapított okból felrobbantak.

A detonációra a helyiségben tartózkodó Asztmann Katalin és Szoliman Julia munkáslányok az ablakon át az uccára vetették magukat és súlyosan sérülve, összezúzott tagokkal kerültek el a gyalogjárón.

A két eszméletlen állapotban talált leányt beszállították a Rókus-kórházba. Megsebesült Szász Pál is, de sérülései nem súlyosak. A rendőrség vizsgálatot indított a szerencsétlenség okának megállapítására.

A villám agyonsújtott egy családot

Caracal, augusztus 4.

Caracal felett hatalmas nyári zivatar vonult el, amely emberáldozatot is követelt. Jivan János gazda feleségével és három gyermekével a mezőn tartózkodott, amikor a zivatar kitört. A gazda és családja egy fa alá menekültek. A villámcsapás a gazda feleségét és gyermekét megölte, míg a gazda súlyos égési sebeket szenvedett.

Az egész ország fohajdul a szigorú adóbehajtások miatt

Bukarest, augusztus 4.

A kereskedők egységes mozgalmat indítottak a szigorú adóbehajtások ellen. Mint értesültünk, a kereskedők szervezettek a kormánytól az adóbehajtások revízióját fogják kérni. Általános az a vélemény, hogy a kereskedők egységes fellépésének rövidesen a kellő eredménye mutatkozik.

Hasonló lépésre készülnek az aradi kereskedők is, akik a könyörtelen adóbehajtások ellen vannak jogosan elkészelve.

Németi aggodalom a francia-magyar közeledés miatt

Berlin, augusztus 4.

A Deutsche Tageszeitung „Páris—Róma” címen vezércikket ír, amelyben többek között azt írja hogy Németország bizalommal és rokonszenvvel viseltetik Olaszország és Magyarország iránt. Nagy szeretettel figyeli ezen két fiatal nemzet felfelé törekését és megnyugvással tájazzalja a két hasonló vérmérsékletű nép között kifejlődő egyre bensőségesebb barátságot. Le kell azonban szögezni azt — írja a lap — hogy Németország nélkül ez a két ország semmit sem érhet el

közép- és délkelet-európai politikájában és ezért különösen Magyarország felé fordulva kénytelen leszögezni: Franciaországnak minden mesterkedésével és ügyeskedésével sem fog sikerülni éket verni Németország és Magyarország, valamint Olaszország közé.

Gyűjtse mindenki

a lapfejeket, hogy résztvegyen tombolajátékunkban!

KÉT LEÁNY HARCA

Regény az életből
10

Az ajtót középkorú nő nyitotta ki, „szolid, feketeruhás nő” ez volt a leírása. Igen tiszteletre méltó, majdnem szomorú és teljesen közönyös.

Amint mondta, Miss Buckley még nem jött haza. Poirot megmagyarázta, hogy a Miss vár bennünket. Kicsit nehezen ment a dolog, mert az asszony, úgy látszott gyanakszik az idegenekre. Hízogek magamnak javunkra a mérleget. Végül is a nő bebocsátott és a nappaliba vezetett bennünket, hogy megvárjuk Miss Buckleyt.

Itt benn semmi sem volt bánatos. A szoba a tengerre nézett s a nap beözönlött. Kopott és nagyon kevert butorok voltak benne: divatos holmi és jó régi, Viktória-korabeli darabok össze-vissza. Az ablakfüggönyök szinehagyott tisztes brokátja merő ellentétben volt a butorok új huzatával és a szeszélyes párnák tömegével.

A falakon családi arcképek függtek és némelyik ósapának igazán jó külseje volt.

Gramofon is volt a szobában és több sláger-lemez hevert szanaszét. Láttunk még egy hordozható rádiókészüléket viszont könyvet egyet sem, csupán egy ujság feküdt ki nyitva a pamlag szélén. Poirot fölemelte, aztán finom fintorral visszatette. Helybeli lap volt: „St. Loo heti közlönye”. Valami azt sugta Poirotnak, hogy újból fölvegye, de alighogy rápillantott az első hasábra, megnyitott az ajtó és Nick Buckley lépett be a szobába.

— Hozza a fagyaltot Ellen — kiáltott vissza s aztán hozzánk fordult.

— Nos... itt vagyok. A többieket le-
ráztam. Meghalok a kíváncsiságtól. En va-
gyok vajjon az a régen keresett és nélkülöz-
ött hősnője a mozinak? Ön oly nagyon ün-
nepélyes volt, (Poirothoz szól szava) hogy
úgy érzem, másról nem is lehet szó. Tegye
meg hát előnyös ajánlatát.

— Sajnos, Mademoiselle... — kezdte Poirot.

— Ne mondja, hogy nem ezért jött! —
kérte a leány. — Ne mondja, hogy minia-
tűröket fest s arra kér, hogy vegyek be-
lőle. De nem, ez lehetetlen, akinek ily ba-
jusza van és a Majestic-hotelban lakik, nol
a legvacakabb ételek és a legdrágább árak
vannak egész Angliában... nem, ez nem le-
het.

Most belépett a szobába az a nő, aki
ajtót nyitott nekünk és most tálcán fagy-
laltot és üvegeket hozott. Nick tökéletesen
keverte a cocktailt, mialatt tovább beszélt.
Poirot hallgatott, ami nem volt szokása s
azt hiszem, ez hatással volt a leányra. Hir-
telen elhallgatott a poharak töltögetése köz-
ben és élesen megkérdezte:

— Nos...?

— Nos, most az Ön egészségére iszunk,
Mademoiselle — felelte Poirot, elvéve a po-
harat a leány kezéből — az ön ezentul is
folytatódó egészségére.

A leány nem volt ostoba és megértette
Poirot hangjának jelentőségét.

— Szó van valamiről?

— Igen, Mademoiselle, erről...

Feléje nyújtotta kezét, melyben ott volt
a golyó. A leány zavart meghökkenéssel vet-
te el tőle.

— Tudja, hogy mi ez?

— Hogyne tudnám... revolvergolyó.

— Teljesen így van. Mademoiselle. Ma
reggel nem darázs volt az, ami az arca mel-
lett elrepült, hanem ez a golyó.

— Azt akarja mondani, hogy valami
bolond fegyverrel lövöldözött a szálloda kert
jében?

— Ugy látszik...

— Az ördögbe is — mondta Nick ö-
szintén — úgy látszik, hogy mégis valami
védőszellemem van... ez már a negyedik eset.

— Igen — mondta Poirot — ez a ne-
gyedik számú eset. Szeretnék a másik há-
rom véletlenről is hallani, Mademoiselle.

(Folyt. köv.)

SPORT

A váradi Testvériség va- sárnap Aradon játszik

Arad, augusztus 4.

Vasárnap a Gloria-CFR pályán az aradi
Vendégipari Munkások futballcsapata mely
a Ferdinand-kupa mérkőzések során kitü-
nően szerepelt, nagyváradi futballcsapatot

lát vendégül és pedig a Testvériség együt-
sét, amely jó játékerőt képvisel. Az érdeke-
nek ígérkező mérkőzés előtt az AMTE és
Hakoah kombináltjai mérik össze erejüket

Az Ute és a Mac csapata kerül össze a vizipóló döntőben

Budapest, augusztus 4.

Szerdán két elsőosztályú bajnoki vizi-
póló mérkőzést bonyolítottak le és pedig
egyet Szegeden, egyet pedig Budapesten. Az

eredmények: UTE—SzUE 9:2 (3:0), MA-
MUE 9:0 (3:0). Így az UTE és a MAC cs-
patai kerültek szembe a döntőben, amit va-
színni hogy az UTE csapata nyer meg.

Zavarok a futballvilágbajnokság selejtező mérkőzése körül

Svájc nem egyezik abba bele, hogy két-két
fordulós mérkőzéseket játszanak

Bukarest, augusztus 4.

A futballvilágbajnokság bennünket leg-
közelebből érdeklő selejtező csoportja a Ro-
mánia, Jugoszlávia, Svájc csoport körül
újabb zavarok merültek fel. Svájc félhivata-
losan elfogadta és Jugoszlávia is beleegye-
zését nyilvánította a tervhez. Ilyen körü-
lmények után hívták össze augusztus 13-ra

Budapestre a három ország szövetségének
konferenciáját, hogy megállapodást perfe-
ktuálják. A budapesti konferenciá azonban
nem lesz valami sima lefolyású, mert a sváj-
ci szövetség revideálta előbbi állásfoglalá-
sát s így nehezen egyeznek meg Budapesten
meg a három ország kiküldöttjei.

Minden marad a régiben

Két csoportban 16 csapat

Nagyvárad, augusztus 4.

A Nemzeti Bajnokság létszámemelési
kérdése, különösen a Bukarestből érkezett
különböző hírek hatása alatt még mindig
problémának számított. Most végre autenti-
kus forrásból sikerült megtudnunk, hogy ez
a probléma megszűntnek tekinthető, ami azt
jelenti, hogy az ősszel meginduló nemzeti baj-
noki szezonban összesen 16 csapat játszik,
még pedig két csoportban.

A változás mindössze csak annyiból áll
hogy az elmúlt szezon tapasztalatai alapján
a csoportok beosztásában lényeges változá-
sokat eszközölnek, ami bizonyára csak elő-
nyére lesz a további küzdelmeknek. Ezuttal
ugyanis eltekintenek a teljes sorsolástól és
egyes csapatokat kiemelnek. Így a két cso-
port élére a finalistikák, tehető a Ripensia és
az Universitatea kerülnek.

Ezenkívül a négy bukaresti csapatot —
szintén szétszórják a két csoportban és csak
a többi résztvevő között rendelnek el sorso-
lást. A nemzeti bajnokság intézőbizottsága
ettől a változástól a küzdelmek érdekesebbé
válását reméli és biztosra veszi, hogy ennek
következtében a jövőben nem áll elő az a
helyzet, hogy az egyik csoportban agyonke-
resik magukat a csapatok, míg a másik cso-
portban küzdők az anyagi bukás vár.

Ez a megoldás máris véglegesnek te-
kinthető, bár a Consiliul Federal még nem
mondotta ki a döntő szót. Tény, hogy kon-
krét javaslatok kerültek az intéző bizottság
elő, amelyek gyökeres reformot követeltek,
így például a nyugati ligáé is, amelynek az
volt a lényege, hogy egycsoportban 16 csa-
pat küzdjön a bajnokságért. A reformjavas-
latoktól, illetve a meccsazaporításoktól azon-

ban a központ elzárkózott és ebben az elha-
tározásában a jövő évi futballvilágbajnokság
ra hivatkozott, amelyek Romániának is kö-
telezettségeket jelentenek.

Ebben a válaszban az érdekeltek telje-
sen megnyugodtak és így marad minden a
régiben. Változásokra ilyenformában csak a
jövő esztendő nyarán lehet kilátás.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: gra-
mofon. 10: 1. Magyar táncok. 2. Hírek a
jamboreeről. Közben: gramofon. 12.05: Vi-
rány szalónzenekar. 1.30: Radnai Erzs és
Szigethi S. Sándor énekel. Zongorán kíséri
Kazacsay Tibor. 3: Üzenetek a cserkész-
táborból. 4: Meseóra. 5: Néhány szó a labda-
rugásról. 5.30: Budapesti III. ker. Törekvő
Dalnok. 6.10: A rádió a rádióról. Előadás.
6.30: Gramofon. 7.30: Móra Ferenc vidám
csevegése. 8: Táborni. Helyszíni közvetítés
a cserkész-táborból. 8.45: Időjelzés, hírek,
lóversenyeredmények. 9: Aradi Farkas Sán-
dor és cigányzenekara. 10: Szórakoztató ze-
ne a m. kir. Operaház tagjaiból alakult ze-
nekar. Szünetben: Időjárásjelentés. 11.30:
Üzenetek a cserkész-táborból.

20 lapfej.

1—20 sorszámmal értékes
nyereményhez juttatja az
Erdélyi Magyarság olvasóit

Még csak ez hiányzott szegény székelieknek

Elverte a jég Udvarhelymegyében a termést

Székeljudvarhely, aug. 4.

Az immár negyedik hónapja tartó folytonos esőzések miatt Udvarhelymegye komoly katasztrófa előtt áll. Részben az esőzések okozta árvizek, másrészt a gyakori jégesők olyan borzalmas károkat okoztak, hogy a megye lakossága a szó szoros értelmében éhínség előtt áll. Legutóbb hétfőn olyan

pusztító jégeső vonult végig Udvarhely megye legnagyobb részén, hogy a még megmaradt termést teljesen tönkretette.

Mátisfalva, Agyagfalva, Mogyoros, Béta, Dobó, Vágás, Sükö, Tarcád, Hodgya községek fölött vonult végig a borzalmas jégeső teljes haragja. Ahol elvonult, a mezőkön semmi sem maradt, minden a földdel vált egyenlővé.

De nagy pusztításokat vitt véghez a jég magukban a községekben is. A tojásnagyságu jégdarabok

összetörték a házak fedeleit és a zuhogó eső mindenütt elárasztotta a lakásokat. A munkások a mezőn dolgoztak és csak a vihar kitörésekor menekültek haza, de mire hazaértek lakásaik már térdig érő víz alatt voltak. Mátisfalva községben egy

jégdarab betörte az egyik gazda fejét. A Magyar Párt akciót indított a súlyosan meglátogatott lakosság érdekében. Legalább annyit szeretnének számukra kiszakítani, hogy az adóbehajtásokat mérsékeljék. A prefektus, a pénzügyigazgató és a gazdasági szakértők ak özei napokban kiszállnak a helyszínre a károk felbecsülése végett. Hogy ez azonban pontosan mikor lesz, maguk se tudják, éppen a folytonos esőzések miatt, amely teljesen lehetetlenné tette az országutakon való közlekedést, már pedig egy ilyen körülmény az egész megyét be kellene járni, hiszen egyetlen község sincs, amely kárt ne szenvedett volna.

— Orvosi hír. Dr. Heller László orvosi rendelőjét áthelyezte Str. Astra (Gilányi-u.) 12 alá. Rendel: 9—12, 3—6-ig, telefon-szám: 543.

Megdöntötte egy német diák a vitorlás repülés világrekordját

Berlin, augusztus 4.

A königsbergi egyetem egyik hallgatója, Kurt Schmidt még csütörtök reggel félnyolckor vitorlás repülőgéppel felszállt a levegőbe, hogy a vitorlásrepülés eddigi 22 órási világrekordját megdöntse. Ez máris sikerült mert Schmidt péntek délelőtt még mindig a levegőben volt. Ekkor igen alacsonyra szállt és lekabálta, hogy mivel az idő kedvező, egész estig a levegőben akar maradni.

Vesztett kutyák garázdálkodnak Margitta környékén

Margitta, auguszt. 4.

Palkovics Rudolfné udvarában megta-madta egy kóbor vestett kutya és leharapta felső ajkát.

Bogyoszlón aratás közben tört ki a veszettség Nagy Imre 26 éves aratómunkáson. A szerencsétlen embert pár nappal ezelőtt marta meg a kutya, de Nagy nem tulajdonított neki fontosságot. — A szerencsétlen munkás pár perc alatt, irtózatossá kinak-között kiszenvedett.

Ujabb jelentések szerint Székeljudvarhelyen ismét kiöntött a megáradt Cigany-patak. Ez már a harmadik áradás 10 napon belül. Az áradás éjjel jött hirtelen és az egész szombatfalvi városrészt elöntötte. Az álmukból felriasztott lakók nagy sietség-

gel igyekeztek eltorlaszolni az alacsonyabban fekvő helyeket, de munkájukkal nem sokra mentek, mert az ár oly rohamosan emelkedett, hogy a legtöbb esetben le kellett mondani a mentési munkálatokról. A lakosság körében óriási elkeseredettség uralkodik.

A lapok és a belátás ostroma sikerült

Megszűnt az ostromállapot

Bukarest, aug. 4.

A minisztertanács úgy határozott, hogy az ostromállapot meghosszabbítását nem tartja szükségesnek. Ezenformán

az ostromállapot megszűnt Romániában. A belügyminisztérium illetékes szervei kijel-

lentették, hogy a mai nyugodt atmoszféra nem teszi szükségessé az ostromállapot fenn tartását, különben is a szigorított Marzeseu Mironesiu rendtörvény a legsúlyosabb szankciókat tartalmazza a rendzavarókkal szemben.

Nagyváradon

Felboncolnak egy két hetes csecsemő hullát, mert az a gyanu, hogy a gyermeket anyja ölte meg

Nagyvárad, aug. 4.

A nagyvárad rendőrség rejtélyes ügyben folytat vizsgálatot. Két nappal ezelőtt titokzatos körülmények között elhunyt Mar Irina várad asszony kéthetes fia,

A haláleset annyira homályos volt, hogy a kisgyermek holttestét

beszállították a biharmegyei köz-kórházba, ahol felboncolják.

A rendőrség Mar Irinát őrizetbe vette és most hivatalos boncolás fogja megállapítani, hogy

történt-e gyermekgyilkosság, vagy sem

Tejmérgezést kaptak a székeljudvarhelyi kórház ápolói

Székeljudvarhely, aug. 4.

A székeljudvarhelyi köz-kórház egész személyzete súlyosan megbetegedett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a töme-

ges betegséget romlott tej okozta. Minthogy a kórház tejszükségletét nem egy helyről szerzi be, nem lehetett megállapítani, hogy melyik gazdától vették a romlott tejet.

A hírhedt betörő szerencséje

Betörőüldözés közben a rendőr sebesült meg Csernovicban

Az egyik lövés vállon találta a betörőt, de a másik lövés szétvetette a revolvert, amelynek szilánkjaitól súlyos sebeket kapott a rendőr

Csernovic, augusztus 4.

A rendőrség már hosszabb ideje nyomoz egy Augustinovi névű hírhedt betörőt. A múlt éjjel egy rendőr észrevett két gyanús egyént, akik közül a egyikben Augustinovicot ismerte fel.

Ezek azonban az endőr láttára futásnak eredtek. A rendőr is futni kezdett és csak hamar utólérte a menekülő banditákat. Augustinovic erre szembefordult a rendőrrel és kést rántott rá. A rendőr viszont revolvert vette elő és háromszor a banditára lőtt. Az első golyó Augustinovic vállába furódott a második nem talált, míg a harmadik golyó szíjvelvetette a fegyvert. A szerte hulló szilánkok a rendőrt súlyosan megsebesítet-

ték. Augustinovic viszont kihasználva ezt az alkalmat, sebe dacára, megugrott.

Rádióleadót építenek a kolozsvári Fellegvárban

Kolozsvár, augusztus 4.

A kolozsvári városi tanács tegnap foglalkozott a romániai rádióreszvénytársaság átiratával, melyben bejelentették, hogy Kolozsváron rádióleadóállomást akarnak létesíteni. A tanács hozzájárult a tervhez és így valószínűleg a közeljövőben megkezdik a leadóállomás építését. Az új leadóállomás minden valószínűség szerint a Fellegváron lesz

Tömeges jelentkezés folytán telemeltük a nyeremények számát

Olvasóink egyre nagyobb méretű érdeklődése kíséri tombolajátékainkat. Lapunk kiadóhivatalát folyton jobban és jobban igénybe veszi a lapfejek feldolgozása és a tombolajegyek kiállításának munkája.

Most lejárt tombolánknál ismét óriási mérvben emelkedik a jelentkezők száma. Erre való tekintettel kiadóhivatalunk újabb áldozatot hoz, bejelentjük t. olvasóinknak, hogy

a felajánlott 50 nyeremény számát felcseréljük 60-ra, tehát 10 pót-ajándék-nyereményt adunk.

Ezzel az elhatározással ismét 10 olvasónkkal több jut szerencséhez, mostani tombolánknál tehát 60 nyerő lesz a tervezett 50

helyett.

Több helyről még nem futottak be a lapfejek. Reméljük, hogy keddre-szerdára már együtt lesz az egész anyag és eldönthetjük a tombolát.

Külön felhívjuk t. olvasóink figyelmét arra, hogy mindenki

gyűjtse tovább is a lapfejeket és őrizze meg a tombolajegyeket, mert külön meglepetésben fognak részesülni.

A megindult új tombola már eredetileg 60 nyereménnyel indult. Az ezüst évökészet mellett számos egyéb értékes ajándéknyeremény vár azokra, akik a tombolában részt vesznek.

Védője kérésére

Szabadlára helyezték Csuvar Lajost, a görgö- oldali rablóvezért mert életveszélyesen megbetegedett

Nagyvárad, aug. 4.

Még élénken emlékeztében áll a közönségnek az a letartóztatás, melyet a görgöoldali gyilkosság nyomozásának idején eszközölt a rendőrség. Csuvar Lajost és Bancsa József két testvérét vették őrizetbe rablásokkal vádolva őket s a letartóztatottak már három hónapja ülnek vizsgálati fogságban. Tegnap aztán váratlanul fordulat állt be az ügyben. Az ügyészségen megjelent Csuvar Lajos védője és bejelentette, hogy védené sulyos beteg

életveszélyes állapotban van.

Csatolta dr. Berariu törvényszéki orvos látogatását is, aki igazolta, hogy Csuvar valóban sulyos állapotban van.

A betegség oka tulajdonképpen az, hogy Csuvar Lajosnak vállatása közben kiújult a májbaja, ami egy hónap alatt sulyossá vált.

Az ügyészség indítványozta Csuvar szabadlára helyezését és a vizsgálóbíró szabadlára is helyezte a sulyosan beteg Csuvar Lajost.

Az egész család terhelt

Megmérgezte magát a budapesti állatorvosi főiskola egyik tanára

A Rajtschics családnak eddig négy tagja lett öngyilkos

Budapest, augusztus 4.

Dr. Rajenics Emil, a budapesti állatorvosi főiskola tanára morfiúmmal megmérgezte magát. Szomorú szennézője az esetnek hogy a Rajenics család csaknem minden tag

ja erőszakos módon vetett véget életének. Így egyik rokona, Rajenics László agyonlőtte magát, Rajenics Hilda a Dunába ugrott, Rajenics Tibor pedig az emeletről ugrott le.

Kommunista röpirat, magyar zászló

Egy évre ítélték egy biharpüspöki gazdát a Marzescu rendtörvény alapján

Nagyvárad, aug. 4.

Ez év májusában történt, hogy a biharpüspöki csendőrség házkutatást tartott Gyarmati Pál földmives lakásán.

A csendőrök az egész házat felkutatták és találtak is kommunista manifesztumokat. Ezekon kívül azonban dr. Rozvány Jenő egy régebbi levelére, sőt mi több

egy magyar piros-fehér-zöld zászlóra is rábukkantak.

Gyarmati letartóztatották és ügyét tegnap tárgyalta a váradai törvényszék Mitescu

Roxin szüneti tanácsa.

Gyarmati tagadta, hogy valaha is részt vett volna kommunista mozgalomban.

A zászlóra vonatkozólag azt vallja, hogy nem is tudott róla.

Tanukat hallgatnak ki, akik kedvezően vallottak.

Petruc ügyész áll fel ezután. A Marzescu rendtörvény alapján kéri a vádlottak megbüntetését, majd bejelenti, hogy

Gyarmati ellen felségsgértés címén is vádat emel, mert a nála talált röpcédulá-

kon a királyt rágalmazta.

A törvényszék ezután visszavonul és rövid idő múlva kihirdetik az ítéletet.

Bűnösnek találják Gyarmati Pált és ezért a Marzescu rendtörvény 11-ik szakasza alapján egyévi fogságra, ezer lej pénzbüntetésre és politikai jogvesztésre ítélték.

Az ügyész sulyosbításért, a vádlott enyhítésért felebbezett.

A szerelmes legény

Furesa módon próbálta ki azt, hogy szereti-e a menyasszonya

Bukarest, augusztus 4.

Tegnap délután egy zohogó, kétségbeesett fiatal leány rohant az egyik kerületi rendőrségre. Jajveszékkelva mutatott egy levelet, amelyben szerelmese Rispler Mayer 26 éves utazó bucsut vesz tőle s megírja, hogy megmérgezi magát.

A rendőrség és a mentők azonnal kimentek a fiatal ember lakására, ahol az ajtót zárva találták. Amikor azonban feltörték az ajtót, a fiatal utazót a legteljesebb egészségben találták.

Kihallgatásakor elmondta, hogy meg a karta ijeszteni szerelmesét és meg akart arról győződni, hogy valóban szereti-e?

Az Opreán-féle autóbusz menetrend Torda és Ko- lozsvár között

TORDA—CLUJ:

Délelőtt: 7.15, 8, 11 és 12 órakor.
Délután: 5 és 6 órakor.

CLUJ—TORDA:

Délelőtt: 7, és 9 órakor.
Délután: 2, 4, 6 és 8 órakor.

Petrolgázfűzőgépek
Alpaca evőeszközök
Háztartási cikkek
Épület és bútorkészítéskoról
kérje a legújabb árajegyzéket.
Stern József vaskereskedő
Oradea Nagypiac-tér 2

APRO HIRDETESEK

ELADÓ 4 drb. zsakos ablak, mézpergető és kaptár. Szt. Jánosi vám, Oradea, Rapert. 910

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 hetes, 2 hetes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea.

HARISNYA szem szedést, stoppolást, fehérnemű javítást, tollfosztást vállalkoz. Címet a kiadóba kérek. 927

LAKÁSBÉRLETI szerződés nyomtatványok kaphatók Pásztor Ede papírkereskedésében, Nagyváradon.

KÖNYVELEST vállalkozó román, német, magyar nyelvtudással bíró perfekt egyén. Megkeresést Szorgalmas jelöléssel. 926

VETŐKARTYA érkezett és kapható Pásztor Ede papíráruházában, Oradea.

HÁZTARTÁSI technika
koru jobb napokat látott nő, mint anyahelyettes ajánlkozik szerény feltételekkel. Címet a kiadóba kér. 925

Világcsoda! Petróleumfűző!

Bél. pumpa előmelegítés nélkül szagtalan, nem kormoz.

Vezérképviselő: **Friedmann Armin**
ORADEA, Strada Avram Iancu No. 22

MUNKANELKULIEK szép keresettel felvételnek a Nagyvárad Friss Ujság és az Erdélyi Magyarország árusításához, úgy helyben, mint vidéken. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA